

**Bodor Ádám úrnak,
Kerékpáros Tárcaközi Bizottság
Szakmai társelnöke**

Budapest

Tisztelt Társelnök Úr!

A Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium koordinálásával működő **Kerékpáros Tárcaközi Bizottság** „Kerékpáros közlekedésbiztonság és népszerűsítés” munkacsoportja részére az alábbi tájékoztatást adom.

Az ORFK-OBB több évtizedes tapasztalatára, kiépített kapcsolatrendszerére, társadalmi támogatottságára és egyéb lehetőségeire építve az elmúlt években kezdeményező szerepet vállalt a közlekedésbiztonsági propaganda tevékenység területén. A baleset-megelőzés speciális eszközeinek alkalmazásával az ORFK-OBB nagymértékben hozzájárult a kitűzött közlekedésbiztonsági célok eléréséhez. Munkánk során iskolai vetélkedőket, tanulmányi és egyéb szakmai versenyeket, szaktáborokat szerveztünk, az elektronikus és írott médiában információkat tettünk közzé, különféle kiadványokat, szóróanyagokat, óriásplakátokat és rövidfilmeket (spotokat) jelentettünk meg.

A hazai közlekedésbiztonsági helyzet alakulásának ismeretében – a rendelkezésre álló tapasztalatok alapján – fontos szempontként fogalmazódott meg a **kerékpáros balesetek megelőzése érdekében folytatott rendőri ellenőrzések, valamint propaganda tevékenységek folytatása.**

Véleményünk szerint a tudatos magatartás kialakításában, a balesetek megelőzésében a **felkészítésnek, a szülői példamutatásnak, a tanórai és a tanórán kívüli közlekedésre nevelésnek meghatározó szerep kell, hogy jusson.** Ezt szolgálják a baleset-megelőzési bizottságok megelőzési programjai, akciói, kampányai, a felmenő rendszerű országos versenyek. A kerékpárosok közlekedése a közúti közlekedésbiztonság egyik sarkalatos pontja, tekintettel arra, hogy a **kerékpárosok a közúti közlekedés egyik legvédtelenebb szereplői.** A balesetek szempontjából a gyermek kerékpárosok a legveszélyeztetettebbek, ők azok akik életkorúkból adódóan nem mindig érzik a veszélyt.

Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 1-vel hirdette meg „Az iskola rendőre” programot, amely alapvetően az általános iskolai oktatásra épül, és egyben elősegíti a rendőrség által a gyermekek felé irányuló baleset-megelőzési tevékenységet. A programban résztvevő általános iskolák száma 2440, mely iskolákban 1898 fő rendőr teljesít szolgálatot (esetenként egy rendőr 2-4 iskola felügyeletét is ellátja). Az iskola rendőrök az eltelt időszakban folyamatosan végezték tevékenységüket. Amellett, hogy részt vettek a tanévnnyitó ünnepeken, osztályfőnöki órákat is tartottak, és ha lehetőséget kaptak, akkor szülői értekezleteken, fogadóórákon tájékoztatták a szülőket a programról. A helyi

ORFK – ORSZÁGOS BALESETMEGELŐZÉSI BIZOTTSÁG
1139 BUDAPEST, Teve utca 4-6. Postacím: 1903 Budapest, Pf.: 314 Telefon/fax: (36-1) 443-5651

rendőri szervek közlekedésbiztonsági versenyeket szerveztek, közbiztonsági napokat rendeztek. A közlekedésbiztonsági előadások során a rendőrök felhívták a diákok figyelmét a gyalogos és kerékpáros közlekedés speciális szabályaira, valamint az őszi és téli közlekedés veszélyeire, ezen belül a láthatóságra.

A programmal kapcsolatos elsődleges benyomások igen pozitívak mind az iskolák, mind pedig a lakosság részéről. Elmondható, hogy a program céljával az iskolák jelentős része egyetértett, azt szívesen fogadták, és együttműködésükről biztosították az iskola rendőreit. Azonban akadtak olyan tanintézmények is, ahol többszöri próbálkozás ellenére is elzárkóztak a programtól. **Az iskola pedagógusainak rugalmas és nyitott hozzáállására van szükség feladataink megvalósítása érdekében, amelynek hiánya néhány intézményben problémát jelentett. A program minél szélesebb körben való alkalmazása érdekében 2008. október hónapban az oktatási szaktárcának egy együttműködési megállapodás megkötésére tettünk javaslatot. A levélre válaszolva az oktatási szaktárca úgy nyilatkozott, hogy nem tartja célravezetőnek „az iskola rendőre” program központi szabályozását. Álláspontjuk szerint az intézmény vezetőjének kell mérlegelni a kialakult helyzetet, hogy indokolt-e a rendvédelmi szervek bevonása. Ebből adódóan nem tartja célszerűnek az állandó rendőri jelenlétet a nevelési-oktatási intézményben.**

Általános tapasztalat, hogy a rendőri jelenlét miatt gyermekek és szülők egyaránt nagyobb biztonságban érzik magukat, valamint az is érzékelhető, hogy az iskolák környékén a gépkocsivezetők sokkal figyelmesebben, a közlekedési szabályokat betartva közlekednek. **A rendelkezésre álló adatok szerint az iskolakezdés óta eltelt időszakban, az általános iskolák közvetlen közelében nem történt olyan közlekedési baleset, amelynek áldozata, illetve okozója gyermekkorú személy lett volna.**

Az ORFK-OBB a 2008. évi költségvetésének terhére elkészítette a legújabb közlekedésre nevelő kiadványait („Négy évszak” 2-3. oszt. tanulók részére 100.000 db, „Gyalogosok közlekedése” 4-5. oszt. tanulóknak 100.000 db, „Kerékpáros közlekedés” 6. osztályos tanulóknak 100.000 db, „Segédmotorkerékpáros közlekedés” 7. osztályos tanulóknak 100.000 db). A 400.000 darab kiadvány kiosztása 2009 február hónap elején megkezdődött. A DVD-re rögzített oktatási tematika (tantervek, tanmenetek, óravázlatok, stb.) tavasszal kerül kiosztásra. Célunk az, hogy egy használható és sokoldalú módszertani anyagot adjunk át az iskola rendőreinek, amelyet alkalmazva megfelelően felkészülhetnek a feladatuk ellátására.

Az ORFK-OBB a gyalogosan, illetve kerékpárral közlekedő gyermekek védelme érdekében 30.000 db fényvisszaverő mellény beszerzéséről döntött. A gyermekmellényt terveink szerint április hónapban az iskola rendőrei fogják átadni az oktatási intézmények vezetőinek.

Álláspontom szerint a közlekedésre nevelés nem csak rendőrségi feladat. Az Oktatási Minisztérium a Nemzeti Aaptanterv bevezetésével csupán az oktatás lehetőségét adta meg az iskoláknak. **A közlekedésre nevelés a műveltségi területek közül elsősorban az „életvitel és gyakorlati alkalmazása” fogalmi körben helyezve, a technika tantárgy részterületéent**

ékelődik be. Azon törekvéssel értünk egyet, hogy a **közlekedésre nevelést önálló tantárgyi blokkként kell bevezetni.**

A baleseti adatok több évre visszatekintő elemzése során megállapítható, hogy **főleg a tavaszi és őszi hónapokban a kerékpárosok láthatóságának javítására kiemelt figyelmet kell fordítani.** A rendőrség felvilágosító tevékenysége során minden lehetséges eszközzel felhívja e közlekedő réteg figyelmét, hogy a kerékpárosok tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy könnyebben észlelhetők legyenek, és tartsák meg a közlekedés rájuk vonatkozó szabályait. Az eddigi gyakorlattól eltérően azonban a rendőri ellenőrzéseknek és szankcionálásoknak is fokozottabban ki kell terjedni rájuk.

Az elsődleges adatok alapján 2008-ban bekövetkezett 19217 személysérüléssel járó közúti közlekedési balesetből 1771 kerékpáros okozott. Itt kell megemlítenem, hogy a balesetet okozók között a személygépkocsit vezetőik után a kerékpárosok állnak a második helyen. A tavalyi évben 115 kerékpáros vesztette életét a magyar közutakon.

Év	Halálos	Súlyos	Könnyű	Összesen	Okozó	Részes
2008.	115	1145	2287	3547	1771	1576

A kerékpárosok részvételével bekövetkezett közúti közlekedési balesetek megnövekedett száma miatt, **2008. október 1. és november 30. napja között a rendőrség fokozott ellenőrzést hajtott végre Magyarország közútjain.** A fokozott ellenőrzésre elsősorban a baleseti szempontból kritikus útszakaszokon, valamint környezetükben került sor. A közlekedők jogkövető magatartásának formálása, a szabályok maradéktalan betartásának megkövetelése mellett, fokozott figyelmet fordítottunk a 6/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet ide vonatkozó paragrafusában meghatározott kötelező tartozékok megkövetelésére, valamint a szándékos szabálysértők elleni hatékony fellépésre. **Az általános közlekedési szabályok betartatása mellett kiemelten kezeltük a kerékpárral ittas vagy bódult állapotban közlekedő személyek kiszűrését és megfelelő szankcionálását.** Az állampolgárok jogkövető magatartásának kikényszerítése érdekében a kisebb hiányosságokat figyelmeztetéssel, míg a jelentősebb, baleseti veszélyforrásként jelentkező szabálysértéseket helyszíni bírsággal vagy szabálysértési feljelentéssel szankcionálták rendőreink.

Elmondható, hogy az állampolgárok megértették és elfogadták, hogy a fokozott ellenőrzés a saját érdeküket és biztonságos, balesetmentes közlekedésüket szolgálta. Az ellenőrzések alkalmával rendőreink egyre több esetben találkoztak a szabályokat betartó, jogkövető magatartást tanúsító kerékpárosokkal.

Az eltelt két hónap tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az ország területén jelentős mértékben sajnos nem csökkent a kerékpárosok által okozott, illetve elszenvedett közúti közlekedési balesetek száma. **A tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyalogosan és kerékpárral közlekedők közül sokan nincsenek tisztában a rájuk vonatkozó alapvető**

közlekedési szabályokkal, amit az is bizonyít, hogy az esetek jelentős részében a kerékpáros szabályszegő magatartása járult hozzá a tragikus baleset bekövetkeztéhez.

A fokozott ellenőrzés alkalmával kerékpárossal szemben szabálysértési feljelentést összesen 3207 esetben tettek, míg 7582 fővel szemben helyszíni bírságot szabtak ki. **Kerékpárosok által leggyakrabban elkövetett szabálysértés a kötelező tartozékok hiánya, valamint a haladás, irányváltoztatás, kanyarodás szabályainak megszegése.**

Az ellenőrzéssorozat rávilágított arra, hogy annak végrehajtását követően is kiemelt figyelmet kell fordítani a kerékpárosok ellenőrzésére.

A kerékpáros közlekedés biztonságának javítása érdekében az ORFK-OBB 2008. évben az alábbi főbb intézkedéseket fogantatosította:

- **Március 18-20.**

Az ORFK – OBB Tiszaújvároson megrendezte az „Általános Iskolások Közlekedési Tanulmányi Versenyének Országos Döntőjét”. A versenysorozaton megközelítőleg 40.000 általános iskolás indult, melyből az országos döntőn 40 gyermek vett részt.

- **Április 16-18.**

Az ORFK – OBB Szegeden megrendezte a „Középipiskolás Közlekedésbiztonsági Kupa Országos Döntőjét”. A versenyen megközelítőleg 2000 középipiskolás tanuló indult, melyből az országos döntőn 80 diák vett részt.

- **Május 21.**

Az ORFK – OBB által meghirdetett „Közlekedésbiztonság gyermekszemmel” rajzpályázat eredményhirdetésére a Rendőrségi Igazgatási Központ épületében került sor. A rajzpályázaton több mint 10.000 gyermek indult, melyből az országos döntőn 24 fő részesült díjazásban.

- **Május 28-30.**

Az ORFK – OBB Pécsen megrendezte a „Kerékpáros Iskola Kupa Országos Döntőjét”. A versenyen megközelítőleg 6000 általános iskolás indult, amelyből az országos döntőn 80 diák vett részt.

- **Június 2-7.**

Az ORFK–OBB a Miniszterelnöki Hivatal „Új rend és szabadság” programért felelős kormánybiztossal közösen Közlekedésbiztonsági Road-show-t szervezett, amelynek

kiemelt célja a gyalogosok által elszenvedett közúti balesetek megelőzése. A rendezvénysorozat helyszínei az alábbiak voltak:

- Június 02. – Miskolc
- Június 03. – Békéscsaba
- Június 04. – Szeged
- Június 05. – Pécs
- Június 06. – Zalaegerszeg
- Június 07. – Győr
- Június 08. – Budapest

- **Július 2.**

A gyermek-kerékpáros balesetek megelőzése érdekében az ORFK-OBB összesen 180 db gyermek kerékpár beszerzéséről döntött. A közlekedésbiztonsági szempontból megfelelő felszereltséggel rendelkező kerékpárokat az ORFK–OBB a Rendészeti Igazgatási Központ parkolójában adta át. Minden megyei (fővárosi) baleset-megelőzési bizottság a kerékpárokból 9-9 darabot (összesen 180 db) vett át, amit a későbbiek során megrendezésre kerülő helyi, területi és országos szintű kerékpáros szabályossági és ügyességi versenyeken használhat fel.

- **Szeptember 1.**

Az ORFK-OBB támogatta az országos rendőrfőkapitány úr által meghirdetett „Az iskola rendőre” elnevezésű programot. A megyei baleset-megelőzési bizottságok megszervezték az ORFK-OBB által központilag biztosított kiadványok (18.000 db Pedagógus napló, 100.000 db Sulizsar, 100.000 db Üzenőfüzet, 50.000 db könyvjelző) kiosztását. A területi szervek a tanévkezdést érintő egyéb baleset-megelőzési programjaikat, akcióikat „Az iskola rendőre” programhoz kapcsolták.

- **Szeptember 1-30.**

Az ORFK–OBB-nek a szeptemberi tanévkezdés alkalmával – „Az iskola rendőre” programhoz kapcsolódóan – kiemelt feladata volt az iskolák környékén a fokozott rendőri jelenlét biztosítása, melyhez aktív segítséget nyújtottak a helyi polgárőr szervezetek tagjai. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében szeptember hónapban közlekedésbiztonsági kampányt folytatott, melynek keretében 540 db óriásplakátot, 250 db City Light plakátot helyezett el a főbb közlekedési útvonalak mentén, valamint 350 alkalommal az M1, M2, TV2 televíziók műsorában rövid televíziós reklámfilmeket (spotokat) mutatott be.

- **Szeptember 20.**

Az ORFK-OBB jelen volt a Gyermek Közlekedési Park megnyitóján az Orczy Kertben.

- **Október 1-31.**

Az ORFK – OBB az őszi időszakban bekövetkezett balesetek megelőzése érdekében a budapesti metrószerelvényeken a „Legyen mindig látható”- elnevezésű plakátot helyeztetett ki, amely a tömegközlekedéssel utazók (gyalogosok) figyelmét hivatott felhívni.

- **Október 13.**

Az ORFK – OBB csatlakozott az „Európai Közlekedésbiztonsági Nap” elnevezésű nemzetközi kezdeményezéshez, amelynek keretében a Közlekedési Múzeumban 150 fő részvételével közlekedésbiztonsági konferenciát tartott. Téma: A közlekedésbiztonság a városokban.

- **Október 1-től November 30-ig.**

Országos ellenőrzés a gyalogosok és a kerékpárosok által elszenvedett, illetve okozott közlekedési balesetek megelőzése érdekében.

A kerékpáros közlekedéssel kapcsolatos baleset-megelőzési feladatokat a baleseti adatok, azok tendenciái, és a feltárt összefüggések alapján határozzuk meg. Ennek érdekében valamennyi rendőr-főkapitányság folyamatosan elemzi, értékeli az illetékeségi területe közlekedésbiztonsági helyzetét, erre épülve határozza meg a balesetveszélyesebb időszakokat, útszakaszokat, az ott jelentkező legfőbb problémákat, és ez utóbbiak megszüntetése érdekében végrehajtandó feladatokat.

Az ORFK-OBB a 2009. évi anyagi kereteit figyelembe véve országos szinten a továbbiakban nem tudja folytatni a kerékpárosokat érintő központi propaganda tevékenységét. Ilyen jellegű prevenciós tevékenység folytatása a jövőben a területi, illetve a helyi szinten működő balesetmegelőzési-bizottságok feladata lesz, melyek pénzügyi keretei szintén jelentősen csökkennek.

Tekintettel a fentiekre a megyei (fővárosi) baleset-megelőzési bizottságokra a jövőben nagy szerep hárul, mely speciális feladatok elvégzésére külön anyagi forrást az ORFK-OBB csak minimálisan tud biztosítani. A felvilágosító és propagandamunkában az aktualitások, a helyi sajátosságok és lehetőségek figyelembe vétele, új módszerek kialakítása, valamint az együttműködők körének kiszélesítése szükséges. A hatásfoknövelés a rövid, de lényegre törő információk közlésével, továbbá a sokkoló jellegű kampány-elemekkel, a szabályszegések várható következményeinek a bemutatásával (érzékeltetésével) érhető el. Fontosnak tartom a célcsoport pontos meghatározását, az egyszerű és közérthető üzenetek közvetítését, valamint az optimális kommunikációs csatorna kiválasztását. A közlekedőkhöz a magatartás-formálás szempontjából legfontosabb üzeneteket kell eljuttatni.

A Kerékpáros Tárcaközi Bizottság II. munkacsoportjának értekezletén elhangzottakhoz kapcsolódóan lehetőséget látok arra, hogy a gyermekek részére készített közlekedésre nevelő kiadványainkat az OKM a SULINET honlapon közzétegye. Kérem, hogy erről, valamint a kiadványok szponzorálásával kapcsolatos részletekről a későbbiek során tárgyaljunk.

A 2009. évi közlekedésbiztonsági Road-Show-t a Miniszterelnöki Hivatal szervezi az „Új rend és szabadság” program részeként. A „Közlekedésbiztonsági Road-Show” elsődleges célja a gyermekek és a gyalogosok közlekedésbiztonsága. Az ORFK-OBB szakmai közreműködőként vesz részt a program gyakorlati megvalósításában. A részletes program és az időbeosztás elkészült, amelyet az érintett megyék (városok) vezetői már megkaptak. A rendelkezésre álló idő rövidege miatt nem látunk lehetőséget arra, hogy a programot további tartalmi elemekkel (kerékpárosokkal) egészítsük ki.

Álláspontunk szerint a kerékpárosok közlekedésbiztonsága, mint nagy átfogó program több időt, nagyobb szervezést, mozgósítást érdemel. Ezért Kerékpáros Road Show megrendezését csak önálló programként látom megvalósíthatónak.

Budapest, 2009. február 17.

Tisztelettel:

**Kiss Csaba r. alezredes sk.
ORFK-OBB ügyvezető elnöke**